

Shrnutí

Nový „Atlas hnízdního rozšíření ptáků Horních Rakous 2013-2018“ je třetí publikací, která přináší informace o aktuální situaci a rozšíření hnízdicích ptáků v této spolkové zemi. Tato publikace byla vytvořena v kooperaci s mapováním pro „Atlas hnízdního rozšíření ptáků Rakouska“, které se odehrávalo ve stejném období. Data pro Horní Rakousy byla shromážděna členy Ornitologické pracovní skupiny při Biologickém centru Hornorakouského muzea a/nebo členy BirdLife Austria. Cílem bylo získat údaje co nejvíce srovnatelné s posledním atlasovým projektem z let 1997-2001, abychom byli schopni zjistit jakékoliv změny ve složení avifauny během těchto 17 let.

Jako metoda získávání dat bylo opět využito síťové mapování, následně byla sbírána kvantitativní data pro vybrané druhy. Až na několik výjimek byl projekt založen na práci dobrovolníků. Základní jednotka mapovací sítě byla oproti předchozímu mapování výrazně jemnější, pro zajištění co nejlepší srovnatelnosti dat s předchozími publikacemi byly nicméně vytvořeny větší celky velikosti 3×5 mapovacích polí (34,2 km²). Výskyt ptáků byl tedy navíc zpracován ve větších kvadrátech pomocí napůl kvantitativního postupu („frequency method“). Po původně plánovaných pěti letech bylo pokrytí stále nedostatečné, a proto byla terénní práce prodloužena ještě o rok. Přímá srovnatelnost mapování na území země byla tedy mírně omezena, ale efektivita mapování mohla být výrazně zlepšena.

Zásadním nástrojem pro sběr a správu dat byla platforma „*ornitho.at*“, vytvořená společností BirdLife Austria na začátku mapování v roce 2013. Veškerá pozorovací data byla shromážděna za použití mezinárodního EOAC kódu. Poté, co byl terénní výzkum úspěšně dokončen, byla veškerá hornorakouská data z let 2013-2018 převedena do databanky „ZOBODAT“, kterou spravuje Biologické centrum v Linci. Tam proběhly opravy, proces editace a vyhodnocení. Celkově se na mapování podílelo 1.692 sčítatelů, nicméně významnější částí dat přispělo jen asi 300 lidí. 695 369 pozorování na území Horních Rakous, z nichž téměř 50% se týkalo hnízdění, dalo základ mapám rozšíření a dalším údajům. Bylo zpracováno 409 kvadrátů po celé ploše spolkové země, z nichž 274 sem náleží celou svou plochou a 135 zasahuje na území některé z okolních spolkových zemí nebo sousedního státu. Z těchto byla zohledněna pouze data z území uvažované spolkové země.

V průměru bylo zjištěno 63,85 ptačích druhů na jeden kvadrát včetně hraničních. Nejnižší počty se týkaly alpských regionů a nejvyšší s maximem 110 druhů nížinných oblastí u řek Innu, Dunaje a Enže. Střední hodnota 68 druhů na jeden kvadrát byla vypočítána ze 146 kvadrátů (36%).

Během mapovacího období bylo zaznamenáno 182 hnízdicích druhů (kategorie prokázaného a pravděpodobného hnízdění), 10 z nich byli pouze sporadičtí hnízdiči a 2 druhy od doby předchozího mapování vymizely. 190 taxonů (189 druhů) bylo vyobrazeno v jednotlivých druhových kapitolách. Mapy rozšíření, výškové diagramy a grafy výskytu v jednotlivých výškách umožňují srovnání s daty z let 1997-2001. Každá druhová kapitola obsahuje dvě fotografie, informaci o rozšíření, vývoji populace, biotopových požadavcích, počtech hnízdicích párů a populační denzitě, ohrožení a ochraně a porovnání se situací v letech 1997-2001. Text doplňuje tabulka s širšími populačními odhady, stupni ohrožení a frekvencí hnízdních kategorií v kvadrátové síti. V nové publikaci o hnízdicích ptácích Dolních Rakous najdete také kapitoly o geologii, klimatu, vegetaci, přírodních krajinách, bývalých a potenciálních nových hnízdicích druzích, ochraně ptáků a aktualizovaný červený seznam.